

STADGAR FÖR RIKSFÖRBUNDET

Antagna vid RSMH:s kongress
12–14 maj 2023

Stadgarna är våra regler som vi måste följa. De talar om hur man ska göra i olika situationer. De ska vara en hjälp i arbetet för att få en bra och stark organisation.

I situationer där man är oense eller tvekar om hur man ska gå tillväga är det till stadgarna man går. Stadgarna finns av praktiska skäl – inte av byråkratiska. De är till för att användas.

Innehållet i stadgarna har kommit till efter omfattande diskussioner inom förbundet.

Stadgarna är också ett resultat av den tradition som finns i det svenska förenings- och organisationslivet.

Om stadgarna är svåra att förstå på någon punkt, ta då kontakt med förbundskansliet.

Vid oenighet om hur stadgarna ska tolkas är det förbundsstyrelsens tolkning som gäller tills dess att frågan kan avgöras av kongressen. Ett tolkningsyttrande från kongressen eller beslut om förtydligande stadgerevision saknar dock retroaktiv verkan.

Som ett stöd vid stadgetolkning likväl som allmänt vid Förbundets verksamhet finns här också bilagt Etiska riktlinjer för RSMH

Innehåll

§ 1 Förbundets firma och säte	4
§ 2 Förbundets ändamål	4
§ 3 Medlemskap	4
§ 4 Medlems skyldighet	5
§ 5 Uppsägning och avregistrering av medlemskap.....	5
§ 6 Varning och uteslutning av medlemsförening i Riksförbundet	5
§ 7 Förbundets organ.....	6
§ 8 Kongress.....	6
§ 9 Extra Kongress	8
§ 10 Beslut på kongress och extra kongress.....	8
§ 11 RSMH:s Förbundsråd.....	8
§ 12 Förbundsstyrelsen och dess uppgifter	9
§ 13 Stadgar.....	10
§ 14 Förbundsstyrelsemöte.....	10
§ 15 Förbundsstyrelsens beslut	10
§ 16 Arbetsgivaransvar.....	11
§ 17 Revisor	11
§ 18 Valberedning	11
§ 19 Verksamhets- och räkenskapsår	11
§ 20 Förbundets upplösning	11
§ 21 Förbundets tillgångar vid upplösning.....	11
BILAGA - Etiska riktlinjer för RSMH fastställda av RSMH:s kongress 2023-05-14.....	12

§ 1 Förbundets firma och säte

Förbundets namn är Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, (802005–6985)

Förbundet har sitt säte i Stockholm

§ 2 Förbundets ändamål

Förbundet är en partipolitiskt och religiöst neutral allmännyttig ideell förening som verkar för människor berörda av psykisk ohälsa och deras rättigheter i samhället genom samordning och stöd för kamratstödande lokalföreningsverksamhet inom Riksförbundet RSMH (802005–6985) samt socialpolitiskt opinions- och kunskapspridande arbete.

RSMH vill som förbund och genom sina medlemsföreningar verka för att:

- människors egna erfarenheter av social och psykisk hälsa samt psykisk funktionsnedsättning respekteras och tas tillvara i samhället inte minst för att minska funktionshinder i samhället,
- integritet och rättigheter respekteras för de som har social och psykisk ohälsa
- ökade insatser görs för att förebygga social och psykisk ohälsa
- alternativa behandlingsformer utvecklas
- ungas sociala och psykiska hälsa främjas

Förbundet är öppet för alla demokratiska föreningar som vill verka för dessa syften och som antagit stadgar förenliga med av förbundets kongress fastställda normalstadgar.

Grunden för Riksförbundets verksamhet är de kunskaper om och erfarenheter av den sociala och psykiatriska vården och de påfrestningar som finns i samhället som framkommer i dess medlemsföreningars verksamhet.

Förbundet har antagit dessa stadgar vid sin kongress 2023-05-14.

Förbundets uppgift på nationell, nordisk och internationell nivå är särskilt att verka för att:

- Stödja och främja god samordning av RSMH:s lokalföreningars verksamhet i Sverige såväl organisatoriskt som intressepolitiskt.
- Verka för tillkomsten av ny verksamhet och nya lokalföreningar i RSMH i Sverige.
- Vara ett stöd för RSMH:s lokal- och distriktsföreningar samt dem behjälplig inför årsmöten.
- Påverka och samverka med centrala myndigheter, riksdag och regering,
- Bedriva intressepolitik; särskilt socialpolitiskt opinions- och kunskapspridande arbete.
- Samverka med andra organisationer på nationell, nordisk och internationell nivå.

§ 3 Medlemskap

Till medlem i Riksförbundet kan antas alla demokratiska föreningar – vilka valt styrelse eller intimerstyrelse – som vill verka för förbundets syften och som antagit stadgar förenliga med av Riksförbundets kongress fastställda normalstadgar.

Finns i länet där medlemssökande förening har sitt säte en distriktsförening inom RSMH ska denna beredas tillfälle att yttra sig över ansökan om medlemskap innan beslut tas av förbundsstyrelsen.

RSMH kan erbjuda fysisk eller juridisk person stödjande medlemskap. Sådan stödjande medlem är ansluten direkt till Riksförbundet. Stödjande medlemskap är skilt från medlemskap som utövas i lokalförening. Stödjande medlem erhåller information från Riksförbundet.

§ 4 Medlems skyldighet

Medlemsförening i Riksförbundet ska betala en årlig medlemsavgift, årsavgift, med ett belopp som fastställs av Riksförbundets kongress eller förbundsråd. Avgiften betalas senast 31 mars innevarande år och baseras på medlemsantalet i lokalföreningen den 31 december föregående år. Lokalförening som inte erlagt avgift äger inte rätt att delta i förbundet i något sammanhang.

Medlemsförening och dess företrädare ska stödja förbundets ändamål samt i övrigt följa förbundets stadgar och beslut. Brister medlemsförenings företrädare i detta avseende eller uppträder på ett ordningsstörande vis trots tillsägelse kan denne avvisas från möte eller annan förrättning på förbunds-nivå och detta återrapporteras till medlemsföreningen (huvudman) i fråga.

§ 5 Uppsägning och avregistrering av medlemskap

Uppsägning till utträde ur Förbundet ska göra skriftligen till förbundsstyrelsen av medlemmen. Medlem som inte betalat årsavgift inom 12 månader från inträdet av ett nytt verksamhetsår får av förbundsstyrelsen avregistreras som medlem.

§ 6 Varning och uteslutning av medlemsförening i Riksförbundet

Förbundet ska hänvisa klagomål till rätt forum och såsom framgår av § 2 ovan stödja RSMH:s lokal- och distriktsföreningar att leva upp till sina stadgar och verka för RSMH:s syfte lokalt, regionalt och nationellt. Förbundsstyrelsen ska därvid med omdöme och försiktighet tillämpa § 12 stycke 10 och 11 nedan.

Får förbundsstyrelsen genom publika källor kännedom om att enskild medlem eller förtroendevald (person) i en lokal- eller distriktsförening i RSMH synes agera mot RSMH:s etiska riktlinjer, stadgar eller syfte ska vederbörandes förening informeras/uppmärksammas om detta av förbundet. Förbundet förväntar sig därvid att berörd förening agerar självständigt, korrekt och proportionerligt.

Förbundsstyrelsen äger rätt att efter varning utesluta medlemsförening i Riksförbundet som motarbetar RSMH:s syften. Att inte som förening upprätthålla antagna stadgar, föreningsdemokratiska former och RSMH:s etiska riktlinjer är exempel på att motarbeta RSMH:s syften. Beslut om uteslutning kräver 3/4 majoritet i förbundsstyrelsen.

Beslut om uteslutning av medlemsförening gäller med omedelbar verkan. Beslutet kan efter överklagan omprövas av RSMH:s Förbundsråd, men någon rätt till inhibition föreligger ej. Överklagan skall vara insänt senast två månader efter delgivning av uteslutningsbeslut.

Till sammanträde där fråga om uteslutning finns på dagordningen äger lokalförening rätt att sända tre representanter med yttranderätt i frågan.

När uteslutning övervägs har förbundsstyrelsen rätt att med hjälp av lokalförenings medlemsmatrikel sammankalla extra årsmöte i lokalförening för att klargöra om föreningsstyrelsen eller dess agerande har stöd bland medlemmarna. Högst tre representanter utsedda av förbundsstyrelsen får delta i mötet.

Utesluten förening får ej använda RSMH:s namn.

§ 7 Förbundets organ

Förbundets organ är:

1. Kongress
2. Förbundsråd
3. Styrelse
4. Revisorer
5. Valberedning

§ 8 Kongress

Kongressen är organisationens högsta beslutande organ. Kongressen sammanträder vart fjärde år och hålls på våren före maj månads utgång på ort och plats som förbundsstyrelsen bestämmer.

Varje lokalförening med minst tio (10) betalande medlemmar utser ett (1) röstberättigat ombud. Förbundsstyrelsens ordinarie ledamöter och ersättare, är inte valbara till ombud. Till kongressen kallas även förbundsstyrelsens ordinarie ledamöter och ersättare samt förbundets revisorer och valberedning.

Ombuden har närvaro-, yttrande- och förslags-, och rösträtt. Förbundsstyrelsens ordinarie ledamöter och ersättare har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Revisorerna äger yttrande- och förslagsrätt endast i sina frågor, men allmän närvarorätt. Valberedningen äger yttrande- och förslagsrätt endast i valfrågor, men allmän närvarorätt. Kongressen kan tillerkänna andra närvaro- och yttranderätt i den omfattning man finner för gott.

På kongressens dagordning skall följande upptagas:

- 1. Kongressens öppnande**
- 2. Upprop och fastställande av röstlängd**
- 3. Fastställande av att kongressen behörigen utlysts genom fråga till ombuden**
- 4. Fastställande av dagordning**
- 5. Val av mötesfunktionärer**

- a. Val av mötesordförande och vice mötesordförande att leda kongressförhandlingarna
 - b. Val av två (2) mötessekreterare
 - c. Val av två (2) justerare
 - d. Val av två (2) rösträknare
- 6. Beslut om kongressens beredningsorgan och tillsättande av dessa**
 - 7. Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelser för kongressperioden närmast föregående kongressen**
 - 8. Revisorernas berättelser för kongressperioden närmast föregående kongressen**
 - 9. Beslut om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen**
 - 10. Beslut över inkomna motioner samt förslag från förbundsstyrelsen**
 - 11. Beslut över förslag till principprogram och verksamhetsinriktning**
 - 12. Fastställande av medlemsavgift till förbundet**
 - 13. Beslut om eventuella ersättningar**
 - 14. Beslut om antalet ledamöter i förbundsstyrelsen**
 - 15. Val av förbundsstyrelse.**
 - a. Val av förbundsordförande
 - b. Val av 1:e och 2:e vice ordförande
 - c. Val av övriga ordinarie ledamöter i förbundsstyrelsen
 - d. Val av ersättare i förbundsstyrelsen
 - 16. Val av revisorer och revisorsersättare**
 - 17. Val av valberedning**
 - 18. Övriga frågor**
 - 19. Kongressens avslutande**

För att övriga frågor ska behandlas krävs 2/3 majoritet samt att frågan är anmäld skriftligt innan dagordningen fastställs

Kallelse till kongressen ska utsändas senast tolv (12) veckor innan kongressen. Handlingar innehållande dagordning, verksamhetsberättelser för den gångna kongressperioden samt redogörelse över stiftelsers och liknande verksamhet, valberedningens förslag, eventuella motioner med förbundsstyrelsens yttrande däröver, förbundsstyrelsens förslag, förslag till principprogram och verksamhetsinriktning samt övrigt skriftligt material ska utsändas senast fyra (4) veckor innan kongressen.

Revisorernas berättelse ska finnas tillgänglig senast vid kongressens öppnande

Ordinarie val till Riksförbundets styrelse, valberedning och revisor hålls på kongressen.

Varje medlem (person) ansluten till en lokalförening, lokalförening och distrikt i RSMH har rätt att väcka motion till kongressen. Motion ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 15 januari året för kongressen. Förbundsstyrelsen ska begära in yttrande från respektive förening för motion från medlem och från respektive distrikt för motion från lokalförening. Yttrande från lokalförening och distrikt ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 28 februari för att beaktas.

§ 9 Extra Kongress

Extra kongress ska hållas om RSMH:s Förbundsråd med 2/3 majoritet beslutar detta eller på skriftlig begäran av Riksförbundets revisorer eller minst 1/5 av till Riksförbundet anslutna lokalföreningar .

För kallelse till extra kongress gäller vad som stadgas för kongress. Extra kongress behandlar endast de frågor som föranlett extra kongress.

§ 10 Beslut på kongress och extra kongress

Beslut vid kongress och extra kongress fattas, där dessa stadgar inte föreskriver annat, med enkel majoritet.

Vid lika röstetal gäller den mening som mötesordföranden biträder, dock sker avgörandet vid val genom lottning.

Ledamot av förbundsstyrelsen och ersättare får inte delta i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, och inte heller i val av revisor.

§ 11 RSMH:s Förbundsråd

Förbundsrådet sammanträder en gång per år före maj månads utgång, utom vid kongressår. Vid förbundsrådsmötet ska Riksförbundets verksamhetsberättelse och bokslut samt revisorernas berättelse, som ska till- eller avstyrka ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, fastställas. Vidare ska förbundsstyrelsen inhämta förbundsrådets prioriteringar inför arbetet med kommande års verksamhetsplan och budget samt inför beslut i principiella frågor.

Förbundsrådet fastställer medlemsavgifter för kommande verksamhetsår i Riksförbundet.

Förbundsrådet behandlar överklagande av förbundsstyrelsebeslut om uteslutning.

Förbundsrådet gör nödvändiga kompletteringsval under kongressperioden.

Förbundsrådet består av ett ombud från varje distriktsförening i RSMH. Består distriktet av flera län (administrativa regioner) har distriktsföreningen rätt att utses ett ombud per län/region i sitt distrikt. Ombud jämte ersättare väljs av distriktets årsmöte. Ordinarie förbundsstyrelseledamöter kan inte väljas som ombud till förbundsråd. Ombud som är ersättare i förbundsstyrelsen och tjänstgjort under det gångna verksamhetsåret har inte rösträtt i fråga om tillstyrkan/avslag av ansvarsfrihet.

Kallelse ska utsändas senast tre veckor innan förbundsrådet sammanträder. Önskar lokalförening eller distriktsförening i RSMH ha viss fråga behandlad av förbundsrådet ska denna vara förbundsstyrelsen tillhanda senast 31 mars.

§ 12 Förbundsstyrelsen och dess uppgifter

Riksförbundets styrelse består av lägst sju (7) och högst nio (9) ledamöter samt minst fyra (4) och högst åtta (8) ersättare.

Förbundsstyrelsen är inom de ramar som fastställs av kongressen ansvarig för förbundets verksamhet under kongressperioden. För beslutsmässighet (kvorum) krävs att minst hälften av förbundsstyrelsens ledamöter är närvarande.

Förbundsstyrelsen utser inom sig ett arbetsutskott.

Förbundsstyrelsen äger rätt att tillsätta tjänster på förbundets kansli och fastställa löne- och andra anställningsvillkor efter förhandlingar med berörda parter.

Förbundsstyrelsen ska utse dem (minst fyra) som äger rätt att teckna förbundets firma två i förening

Förbundsstyrelsen kan delegera vissa beslut och ansvarsområden till ledamöter, anställda och av förbundsstyrelsen tillsatta utskott m.m.

Förbundsstyrelsen ska till kongressen framlägga förslag till principprogram och verksamhetsinriktning för kongressperioden.

Förbundsstyrelsen har vidare att för varje år utarbeta en årsberättelse som, jämte revisorernas berättelse, ska överlämnas till förbundsrådet och kongressen för tillstyrkan respektive fastställande.

För val av valberedning vid kongress fungerar avgående förbundsstyrelse som beredningsorgan.

Förbundsstyrelsen äger rätt att revidera distriktsförening och lokalförening i RSMH inklusive att ta del av protokoll, räkenskaper och annan relevant information i föreningarnas förvaltning.

Förbundsstyrelsen äger rätt att närvara vid distriktsföreningars och lokalföreningars årsmöten, eller kalla till extra årsmöte.

§ 13 Stadgar

Beslut om ändring av dessa stadgar ska ske vid kongress.

Kongressen ska även anta mallar för normalstadgar för lokalförening respektive distriktsförening som gör det möjligt – att utan avkall på inre föreningsdemokrati – verka för RSMH:s syfte i en organiserad form om man så önskar. Sådana mallar för normalstadgar kan ligga till grund för beslut på årsstämma för lokalförening respektive distriktsförening om att anta, bekräfta eller revidera den egna föreningens stadgar för att utan avkall på inre föreningsdemokrati verka för RSMH:s syfte.

Rekommendationen till lokalförening respektive distriktsförening inom RSMH är att inom tolv (12) månader efter kongress i Riksförbundet behandla frågan om egen stadgerevision på eget årsmöte.

För beslut på kongressen eller extra kongress om stadgeändring för Riksförbundet eller mallar för normalstadgar krävs 2/3 majoritet.

Vid tvist om tolkning eller tillämpning av dessa stadgar kan frågan hänskjutas till förbundsstyrelsen för avgörande.

§ 14 Förbundsstyrelsemöte

Förbundsstyrelsen ska sammanträda när ordföranden anser att det behövs eller när en (1) annan förbundsstyrelseledamot begär det. Dessa förbundsstyrelsemöte ska protokollföras så att förbundsstyrelsens beslut tydligt framgår

Kallelse med föredragningslista ska lämnas till ledamöter och ersättare i god tid före mötet.

Ersättare, som inte tjänstgör för ordinarie ledamot, får delta i förhandlingarna men inte i besluten.

§ 15 Förbundsstyrelsens beslut

Förbundsstyrelsen är beslutsmässig då de närvarande ledamöterna och tjänstgörande ersättarna motsvarar minst halva antalet valda ledamöter.

Förbundsstyrelsens beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den mening ordföranden biträder, dock sker avgörandet vid val genom lottning.

Omröstning inom förbundsstyrelsen sker som huvudregel öppet.

Förbundsstyrelsens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot.

En styrelseledamot med avvikande mening gällande förbundsstyrelsens beslut, har rätt att få detta antecknat i protokollet som en reservation mot beslutet om vederbörande så begär.

§ 16 Arbetsgivaransvar

För de distriktsföreningar och lokalföreningar inom RSMH som har anställd personal har respektive styrelse arbetsgivaransvar. I de fall styrelse ej fullföljer detta ansvar har förbundsstyrelsen rätt att kalla till styrelsemöte och om så är nödvändigt till extra årsmöte. I sådana fall skall förbundsstyrelsen agera med omtanke om berörda parter.

Riksförbundet ska informera distriktsföreningar och lokalföreningar inom RSMH om den arbetsgivarorganisation som Riksförbundet RSMH (802005–6985) är medlem i.

§ 17 Revisor

För granskning av Riksförbundets förvaltning utses vid kongressen två revisorer, varav en skall vara auktoriserad eller godkänd revisor samt två revisorsersättare, varav en skall vara auktoriserad eller godkänd revisor.

Revision skall ske årligen. Förbundsstyrelsens protokoll och andra relevanta handlingar skall löpande tillställas revisorerna.

§ 18 Valberedning

För val av valberedning vid kongress fungerar avgående förbundsstyrelse som beredningsorgan.

Valberedningen skall bestå av fem (5) ordinarie ledamöter samt två (2) ersättare regionalt fördelade samt fungera som beredningsorgan för att överlämna förslag för val till nästa kongressperiod till kongress samt även bistå förbundsstyrelsen vid val till utskott, arbetsgrupper m.m.

Skriftliga nomineringar till valberedningen skall vara avslutade före kongressen, dock som senast den 15 februari det år kongress hålles.

Anställd personal får inte ingå i, men kan bidra med teknisk assistans till valberedningen.

§ 19 Verksamhets- och räkenskapsår

Förbundets verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår; 1 januari - 31 december.

§ 20 Förbundets upplösning

Riksförbundet upplöses genom beslut på två av varandra följande kongresser av vilka en kan vara extra kongress. Beslut om upplösning skall fattas om minst 4/5 av kongressombuden så beslutar.

§ 21 Förbundets tillgångar vid upplösning

Vid upplösning av Riksförbundet tillfaller tillgångarna (pengar och inventarier, etc.) hos Riksförbundet RSMH (802005–6985) Funktionsrätt Sverige eller motsvarande samarbetsorgan.

BILAGA - Etiska riktlinjer för RSMH fastställda av RSMH:s kongress 2023-05-14

RSMH är en brukarorganisation där medlemmar, lokalföreningar, distrikt och förbund tillsammans jobbar för att RSMH ska vara en organisation som ses som trovärdig, seriös och kompetent.

Vi vill växa som organisation och vi vill bli lyssnade på. För att det ska bli så måste alla i organisationen, medlemmar, förtroendevalda och anställda, känna till och dela vår värdegrund.

De etiska riktlinjerna gäller alla inom förbundet, medlemmar, förtroendevalda och anställda, och är till för att ge vägledning och stöd, för att stärka demokratin och gemenskapen.

Syftet med de etiska riktlinjerna är

- Att bidra till ett gemensamt förhållningssätt inom vår organisation
- Att bibehålla och stärka omvärldens förtroende för RSMH
- Att vi förstår att vi ska bemöta varandra på ett sätt som stärker gemenskapen inom förbundet och utvecklar den enskilda medlemmen.

Värdegrund

RSMH:s verksamhet ska genomsyras av respekt för människors lika värde, öppenhet, demokratiska värderingar och arbetssätt

Missbruka inte din förtroendeställning

När du representerar RSMH eller deltar i vår verksamhet ska du visa medmänsklighet, respekt och inte utnyttja någons oförmåga.

Du ska respektera andras kunskap och erfarenhet.

När du uttalar dig för RSMH ska det vara i frågor som är relevanta för vår verksamhet och inom ramen för våra styrdokument. Din information om RSMH ska vara korrekt så att den inger förtroende och underlättar samarbete.

Du ska hålla dig till fakta. Känner du inte till en sak som Du tillfrågas om ska du hänvisa till annan person eller återkomma med svar.

Vi bemöter varandra med respekt

Du som deltar i verksamhet inom RSMH ska inte utsätta andra för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Du ska inte heller utsätta andra för kränkande särbehandling eller annan form av trakasserier. Hot och våld är fullkomligt oacceptabelt inom RSMH och heller inte förenligt med medlemskap.

Du ska i ditt handlande verka i enlighet med RSMH:s etiska riktlinjer och demokratiska värderingar och arbetssätt.

Vi värnar om allas personliga integritet

Du ska inte föra vidare det du har fått i förtroende av personer inom RSMH, om de inte själva så önskar.

Du ska tillbakavisa skvaller och förtal. Vi talar alltid MED varandra och inte OM varandra. Du får aldrig lämna ut personuppgifter som anförtrotts dig till tredje part.

Vår verksamhet är drogfri

Du som deltar i verksamhet inom RSMH ska under utövande av detta avhålla dig från alkohol och andra icke läkarordinerande droger. På så sätt värnar vi om varandra och skapar trygga möten.

Intressekonflikter och jäv

Vi bör agera så att det inte uppstår beroendeförhållanden eller intressekonflikter.

För att ingen ska kunna misstänka att en person är vald eller har gynnats enbart för att den är släkt eller nära vän till någon är det viktigt att förtroendevalda, adjungerade och anställda på alla nivåer inom förbundet känner till och följer de riktlinjer som finns runt jäv.

1. Du är jävig när man behandlar ett ärende som berör dig personligen, din familj, släkt eller nära vänner.
2. En jävig person har rätt att närvara när ärendet presenteras och för att svara på frågor. Men har inte rätt att delta vid diskussion och beslut.

Riktlinjerna ovan rör beslutsfattande och betyder inte att det råder förbud för släkt eller vänner till någon som är medlem i RSMH att göra en ideell insats, när detta är bra för förbundet.